

Ljubo Krmek: PJESNIČKE STOPE NA DUHOVNOJ CESTI / Miljenko Stojić

Miljenko Stojić: *S Njim hodi*, Matica hrvatska, Ogranak Čitluk – Ogranak Vinkovci, 2022., 87 str.

U vremenu smo blijede i beskrvne poezije čiji tvorci uglavnom ističu svoju osobnost te ju poistovjećuju sa stanjem cijeloga društva. Šturi su to stihovi, bez energije, bez boje, koji odaju pjesnike bez cilja i bez ideala, što je za punokrvnost dobre poezije iznimno važno. Na poeziju Miljenka Stojića osvrnut ću se s promatračnice osobnog poznanstva, osobnih dojmova stečenih prigodom čestih susreta i književnih druženja, te osobnog doživljaja pjesama meni dragoga duhovnika.

Duga i tiha je pjesnička nazočnost Miljenka Stojića u novijoj hrvatskoj književnosti Bosne i Hercegovine. Godinama ispisuje sjetnu, opominjuću, rezimirajuću, a nerijetko i bolnu pjesničku poslanicu. Iznoseći pred lice javnosti svoju pjesničku istinu, diljem zavičajnoga neba, odaje nam svoj pjesnički zavjet hrvatskoj domovini, svojoj Hercegovini i svome narodu. Od prvih objavljenih pjesama pa sve do danas, iz toga svijeta, iz toga kruga pjesnički nikad nije izišao, niti može izaći.

Najnovija, jedanaesta zbirka pjesmotvora Miljenka Stojića, *S Njim hodi*, izrazom i stihom u punoj mjeri potvrđuje jednoobraznost poetske fraze pjesnikova stanja posljednjih tridesetak godina. Naučeni smo na to da pjesnici, većinom, promjenom duhovnog stanja kao i pjesničkih ideala mijenjaju poetsku formu, što u Stojića nije slučaj. Dosljedan je u svome pjesničkom slovu od prve do najnovije zbirke. Je li ta dosljednost pjesnička zabluda ili će vremenom steći značaj – odredit će vrijeme samo. Prednost joj je u tome što pjesnik dnevnički bilježi svu dramu današnjeg vremena, napose stanja svoga naroda, od opomene, upozorenja i zanosa, do razumnosti, trezvenosti i sabranosti (pa i sažetaka – ponekad gorkih).

Njegova poezija izrasla je iz duha vremena u kojemu živimo. Zrcalo je to kako nas samih, tako i naše stvarnosti. Polazišta i utjecišta ovoga pjesništva osobni su doživljaji, osobno iskustvo, te spoznaja i samospoznaja prolaznosti. Misaona, refleksivna poezija. Rese ju kršćansko i domoljubno nadahnuće u kojemu nerijetko prepoznamo dobro nam znanu dugu cestu koja vodi put raja:

Tako je dragocjena ona meni,

shvaćam dok vijuga.

Sada je to kralježnica života...

(Slijedim je, str. 13.)

Osnovni ton poezije Miljenka Stojića strogo je osoban. Poetsko-prozni govor, u kojemu najprije naziremo prozni tekst pa tek onda poeziju, jasan je, razgovijetan i upečatljiv. Premda se često sve čini poznatim i proživljenim – te preko toga prelazimo ne osvrćući se, Stojićeve pjesme čine da zastanemo i promislimo o naoko banalnim stvarima. Tu je dubina. Taj način kako tražimo-izražavamo svrhu življenja u prolaznosti, kako doživljavamo svoju povezanost s darovanim nam vremenom, svoju povezanost s drugima, s prirodom, s onime što je mnogo veće od nas samih, to je duhovnost. To je najdublji vratak, najdublja

vrulja odakle potječe Miljenkovo slovo, slovo koje se raslovljava diljem hrvatskoga ozemlja, ukratko – Duhovna Hrvatska. Kad to znamo, onda su nam jasni simboli u njegovoj poeziji: stradanja, Domovina, Domovinski rat, Hrvatska, Hercegovina, vjera, oprez, hod po pravome putu...

*Naše su stope takve kakve jesu,
ali trag ipak treba ostaviti dubok,
da nam se ne smiju, da nas pamte.*

(Tlapnje, str. 13.)

Treba se boriti! Nikada posustati! Ma kako teško bilo! Treba ostaviti dubok trag! Za one koji dolaze za nama! Da nas mogu pratiti! Unatoč smijačima! Nada i vjera! To je snaga življenja! U njegovu slovu nema gorčine iznevjerenih očekivanja. Tu smo gdje jesmo. Nema ništa od pukog kukanja i ogovaranja. Pjesnička raspričanost nudi uvijek nove varijacije iste intonacije. Pa tako mrtvilu i apatiji, danas kao svojstvenim hrvatskome narodu, elegičnim tonom pjeva *Uspavanku*:

*U ovom trenutku moj narod spi.
Tako bih ga rado probudio.
Samo, kome da ga tada dam?
Nikakva vođe na vidiku,
tek opsjenari uzvikuju prazne riječi.*

(Uspavanka, str. 38.)

Narod je uspavan. Uljuljan. Čini se kao da ga nije briga ni kamo ide, ni tko ga vodi. Danas je, možda više nego ikad, nužno isticati razlike između dobra i zla, istina i neistina, kako za one koji su to zaboravili, tako za one koji stasaju i ne znaju. U autorovu izrazu nije ništa isforsirano, nijedna riječ ne strši ponad ostalih. Naprotiv, to je ispisan stihovni dnevnik koji, uza samokontrolu, istovremeno posjeduje prividnu lakoću i mirnoću unutrašnjeg toka svijesti. Ne luta i ne traga, ne eksperimentira i ne riskira, ide zacrtanim poetskim putem kojim stopu po stopu sigurno korača do konačnog uspjeha i priznanja, do zvijezda:

*Zvijezde ne mogu taknuti,
mogu im samo mahnuti,
doći ću ja jednoga dana gore,
s pregrštom smijeha i bistrine.*

(Slijedim je, str. 13.)

Jednostavnost izraza, oblikovana (u) ovim stihovima, kojima se otvaraju vrata nebeska, pokazuje kako je riječ o pjesniku kojemu je tiha kontemplacija naspram napetih a jednostavnih životnih formi bitna poetska odrednica. Stihove ne ispisuje žureći, jer zna da je oko svoga životnog stoga splastio svjetlosti koliko je

mogao, da ju je nabacao s vjerom i radošću oko stožine. Vjeruje da će jednoga dana doći gore... osjeća... vjera se ne promišlja nego osjeća... i poeziju treba osjećati..., a onaj koji ne osjeća, taj i ne razumije. Ne razumije ni stihove Miljenka Stojića... ne razumije njihov usud... ne razumije usud nas zaljubljenih u Hrvatsku.